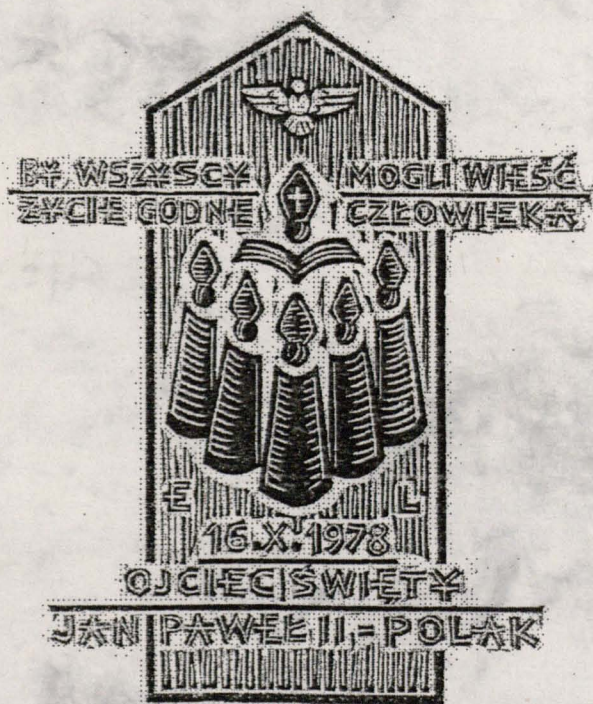

EKSLIBRISY
JANA PAWŁA II

JELEŃ GÓRA
2002

GRODZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
w Jeleniej Górze

Ekslibrisy Jana Pawła II

z kolekcji Józefa Tadeusza Czosnyki

GALERIA MAŁYCH FORM
03 października – 06 listopada 2002 r

Opracowanie wystawy i wybór ekslibrisów
JÓZEF TADEUSZ CZOSNYKA

Organizator wystawy i wydawca katalogu
GRODZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
ul. Bankowa 27
58-500 Jelenia Góra

Skład komputerowy
DOROTA MALEC KAMIŁA WILK
JOANNA BRONIARCZYK

Na okładce ekslibris Jana Róžańskiego
Na stronie tytułowej ekslibris Tadeusza Andrusiewicza

Wydano w nakładzie 82 egzemplarzy

O EKSLIBRISACH JANA PAWŁA II

Historia powstania ekslibrisów dla Ojca Świętego JANA PAWŁA II – pierwszego Papieża Polaka wiąże się ściśle z datą 16 października 1978 roku, kiedy to pierwszy Polak został wybrany na następcę świętego Piotra Apostoła – czyli papieżem.

Jedynym znakiem książkowym wykonanym dla Arcybiskupa Metropolity Krakowskiego Karola Kardynała Wojtyły jest „Ex libris K.W. (Karola Wojtyły)”, drzeworyt wykonany w 1969 roku przez jednego z najwybitniejszych polskich grafików Tyrsusa Wenhrynowicza z Krakowa. Jest to bardzo prosty w swej wymowie ekslibris, w rycinie którego artysta umieścił postać Chrystusa Frasobliwego, rzeźby ludowej nieznanego nam artysty, często spotykanej w rodzinnych stronach Ojca Świętego.

Natomiast pierwszym ekslibrisem dla papieża Jana Pawła II jest znak wykonany przez lubelskiego grafika Jana Różańskiego, który jak mi niegdyś oświadczył powstał wieczorem dnia 16 października 1978 roku, tuż po wyborze Karola Kardynała Wojtyły na papieża. W treści tego ekslibrisu artysta umieścił następujący napis: „E.(x) l.(ibris) Ojciec Święty Jan Paweł II – Polak 16 październik 1978. By wszyscy mogli wieść życie godne człowieka”. Artysta zawarł w tym ekslibrisie niezwykle bogatą treść w bardzo prostej formie graficznej. Głównym motywem ryciny jest pięć płonących świec, nad nimi rozłożona Księga Ewangelii, nad nią znak Krzyża i wyobrażenie gołębicę – Ducha Świętego. Napis grafik umieścił na dwóch płaszczyznach: wyżej, nad płonącymi wyrytował cytat ze słów Jana Pawła II w dwóch wierszach, zaś poniżej świec datę wyboru papieża i właściwą treść ekslibrisu. W pierwszej płaszczyźnie ryty dłuta są bardzo grube i w efekcie rycina i pismo są w tonacji ciemnej, a w odmianie artysta mocniej operował ryłcem i znak jest lżejszy, jak gdyby o podwójnym rycie dłuta.

Następne ekslibrisy dla papieża wykonali m.in. Leszek Bondratowicz ze Starachowic, Jerzy Drużycki z Wrocławia, Wanda Tomaszewska z Torunia, Zbigniew Strzałkowski z Lublina, Czesław Kelma z Poznania. Wspomniani graficy do wykonania swych ekslibrisów zainspirowani zostali pierwszą pielgrzymką Ojca Świętego do Kraju Ojczystego w 1979 roku. Ta twórcza inspiracja zaowocowała pięknymi ekslibrisami.

W 1981 roku staraniem Oddziału Wojewódzkiego Stowarzyszenia PAX we Wrocławiu oraz Zjednoczonych Zespołów Gospodarczych VERITAS w Warszawie zorganizowany został ogólnopolski konkurs na ekslibrisy dla Papieża Polaka. Nadesłano 135 prac wykonanych przez 66 autorów z całego niemal kraju oraz jednego z ówczesnej Czechosłowacji. Pierwszą nagrodę przyznano ekslibrisowi wykonanemu przez małżeństwo Marię i Jerzego Tomaszków ze Świdnika koło Lublina. Ekslibris wrytowany został w technice linorytnicznej w 1981 roku. Treść ryciny jest prosta – na czarnej płaszczyźnie biała przestrzeń, a na niej trzy małe krzyże – symbole trzech kul wystrzelonych w stronę Jana Pawła II przez tureckiego zamachowca podczas audyencji generalnej na Placu św. Piotra w Watykanie w dniu 13 maja 1981 roku. Artyści zawarli w tym znaku cały bezmiar bólu, który ogarnął niemal całą ludzkość. Wystawa pokonkursowa czynna była w lokalu wrocławskiego klubu Stowarzyszenia PAX. Była to pierwsza w historii ekslibrisów ekspozycja znaków książkowych dla Papieża Polaka. Następne ekspozycje tych ekslibrisów zostały urządzone w klubach PAX w Rzeszowie i Mielcu w 1981 roku, a w maju 1982 roku w Muzeum Okręgowym na Zamku w Lublinie.

W następnych latach pontyfikatu Jana Pawła II, z okazji kolejnych pielgrzymek Papieża do Polski, czy też do innych krajów: Litwy, Czech, Słowacji, Kazachstanu, Ukrainy, a także Jego 75 i 80 urodzin lub też rocznic pontyfikatu powstały nowe, coraz to piękniejsze ekslibrisy. Organizowane były kolejne konkursy. I tak z okazji IV Pielgrzymki w 1991 roku, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Radomiu zorganizowała ogólnopolski konkurs graficzny na ekslibris pod nazwą „TOTUS TUUS – CAŁY TWÓJ”. Szlak papieskiej pielgrzymki przebiegał m.in. przez Radom. W konkursie uczestniczyło 21 grafików, którzy nadesłali 70 prac. Były to ekslibrisy dedykowane Janowi Pawłowi II, a także o motywach papieskich dla innych osób, oraz dla Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Radomiu. Wystawa pokonkursowa urządzona została w maju 1991 roku w salonie wystawowym radomskiej biblioteki publicznej.

Pierwsza Pielgrzymka Ojca Świętego do Republiki Litewskiej w 1993 roku stała się impulsem do zorganizowania konkursu na ekslibrisy dla Papieża. Wzięło w nim udział 25 grafików litewskich, którzy wykonali 47 pięknych znaków książkowych dedykowanych Janowi Pawłowi II. Wystawa była prezentowana w stolicy Litwy – Wilnie.

Według zebranych danych nieomal z całego świata, które opublikowałem w książce „Ekslibrisy Jana Pawła II”, wydanej w październiku 2001 roku przez Ośrodek Dokumentacji Pontyfikatu Jana Pawła II w Rzymie, przez 23 lata trwania pontyfikatu Papieża Polaka wykonanych zostało około 800 znaków książkowych, w tym 70 ekslibrisów z motywami papieskimi. Twórcami tych ekslibrisów są artyści z następujących krajów świata: Argentyny, Belgii, Białorusi, Boliwii, Bułgarii, Czech, Francji, Hiszpanii, Jugosławii, Kazachstanu, Litwy, Łotwy, Niemiec, Polski, Rosji, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Szwajcarii, Ukrainy, Urugwaju, USA, Węgier i Włoch. Łącznie ponad 280 grafików.

Wybór tych ekslibrisów prezentowanych jest na obecnej ekspozycji, która jest już 34 wystawą z kolekcji znaków papieskich niżej podpisanego. Są to ekslibrisy będące wyrazem wielkiej czci i miłości, jaką otaczana jest osoba Jana Pawła II na całym nieomal świecie. Znaki przedstawiają papieża w geście Błogosławieństwa, zatopionego w modlitwie lub też pozdrawiającego wiernych. Warto zaznaczyć, że wśród autorów ekslibrisów, obok wyznawców religii rzymskokatolickiej, są też wyznawcy prawosławia, protestanci, wyznawcy judaizmu i islamu. Łączy ich jedno – zauroczenie postacią Wielkiego Człowieka – Kapłana – Pielgrzyma – Papieża Polaka JANA PAWŁA II.

Za zorganizowanie tej wystawy bardzo serdecznie dziękuję Dyrekcji Grodzkiej Biblioteki Publicznej w Jeleniej Górze. Serdecznie zapraszam do jej zwiedzenia.

Józef Tadeusz Czosnyka
z Wojcieszowa

INDEKS AUTORÓW EKSLIBRISÓW

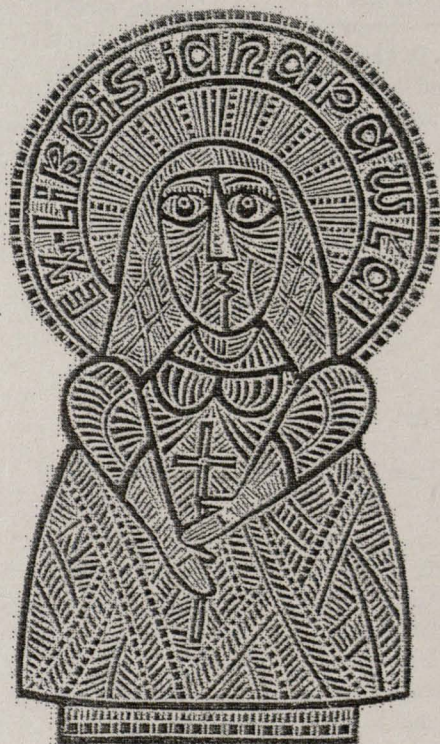
A) POLSKA

Andrusiewicz Tadeusz – Jelenia Góra
Bandosz Ryszard – Warszawa
Batura Juliusz Szczęsny – Augustów
Biernat Jerzy – Rzeszów
Budynkiewicz Tadeusz Wacław – Lublin
Cakolli Zyhdi – Racibórz
Cedzyński Andrzej Bogusław – Łódź
Chmurzyński Ireneusz – Warszawa
Drużycki Jerzy – Wrocław
Dubaj Jan – Kielce
Grajek Henryk – Boguszów Gorce
Jakubów Jerzy – Kowary
Jankowski Jerzy – Łowce
Karpowicz Marek – Sejny
Kelma Czesław – Poznań
Klincewicz Marian – Wrocław
Kłossowicz Jan Ryszard – Wrocław
Kmieć Krzysztof – Kraków
Konieczna Magdalena Olga – Bolesławiec Śląski
Kulikowska-Antczak Grażyna – Kalisz
Lipiński Janusz – Jelenia Góra
Łoński Kazimierz Zbigniew – Zamość
Majkut Marian – Oświęcim
Mucha Roman – Tomaszów Lubelski
Napieracz Jerzy – Kraków
Osenkowski Zbigniew – Sanok
Panek Adam – Nałęczów
Ramik Tadeusz – Gdańsk
Różański Jan – Lublin
Rutkowiak Bohdan – Gdańsk
Rychlicka Renata – Świdnica Śląska
Sawicka Helena – Ostrów Wielkopolski
Seweryn Małgorzata – Katowice
Stańda Jakub – Wrocław
Strzałkowski Zbigniew – Lublin

Szampowalski Konstanty – Wrocław
Szołtysek Kazimierz – Zabrze
Szumarski Tadeusz – Białystok
Szuszkiewicz Józef – Tarnów
Szuszkiewicz Teresa – Tarnów
Taranek Andrzej – Gdańsk
Tomaszek Jerzy Jan – Świdnik
Tomaszek Maria – Świdnik
Tomaszewska Wanda – Toruń
Wawrzyński Zbigniew – Mława
Wenhryniewicz Tyrsus – Damice
Wojtas Henryk Józef – Szubin
Woś Czesław Kazimierz – Ostrów Wielkopolski

B) ŚWIAT

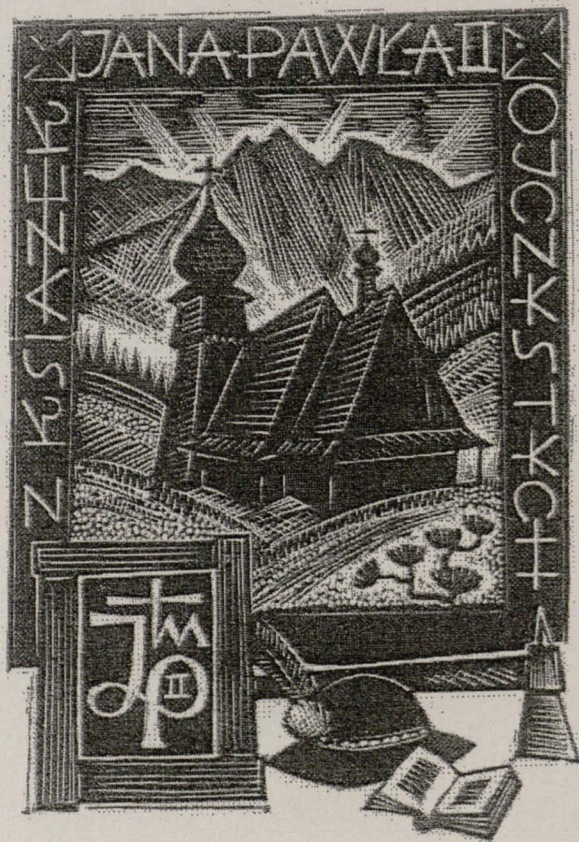
Afanasjevas Valerijas – Litwa
Andrusko Karoly – Jugosławia
Bliumkin Jewgienij – Rosja
Bondarenko Mikoła – Ukraina
Brijs Sonja – Belgia
Castro Trevisan Ada – Włochy
Čapskyte Aušra – Litwa
Čepauskas Alfonsas – Litwa
Drobotiuk Boris – Ukraina
Eizans Andrejs Maris – Łotwa
Gaston Masetti Liliana Lucia – Argentyna
Hadomsky Vladimir – Czechy
Hlavaty Pavel – Czechy
Kleiner Diana – Argentyna
Mařík Otakar – Czechy
Razboršek Ivan – Słowenia
Saillant Marie Claude – Francja
Saladinskaite Jurgelioniene Elvyra Marija – Litwa
Šalamon Arpad – Słowenia
Schulman Celia – Argentyna
Vincze Laszlo – Węgry
Žaksygarina Marzija - Kazachstan

Juliusz Szczęsny Batura – Augustów

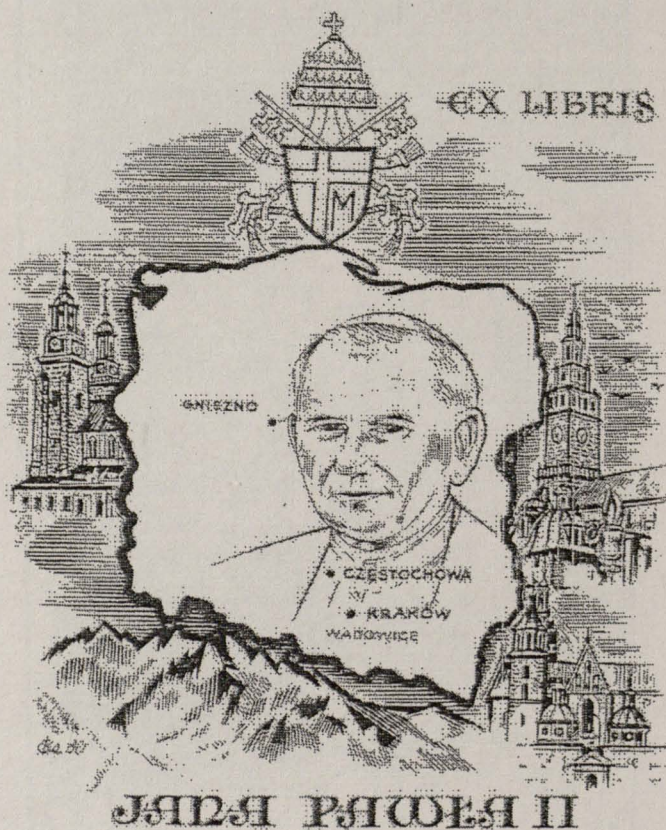
Ireneusz Chmurzyński - Warszawa

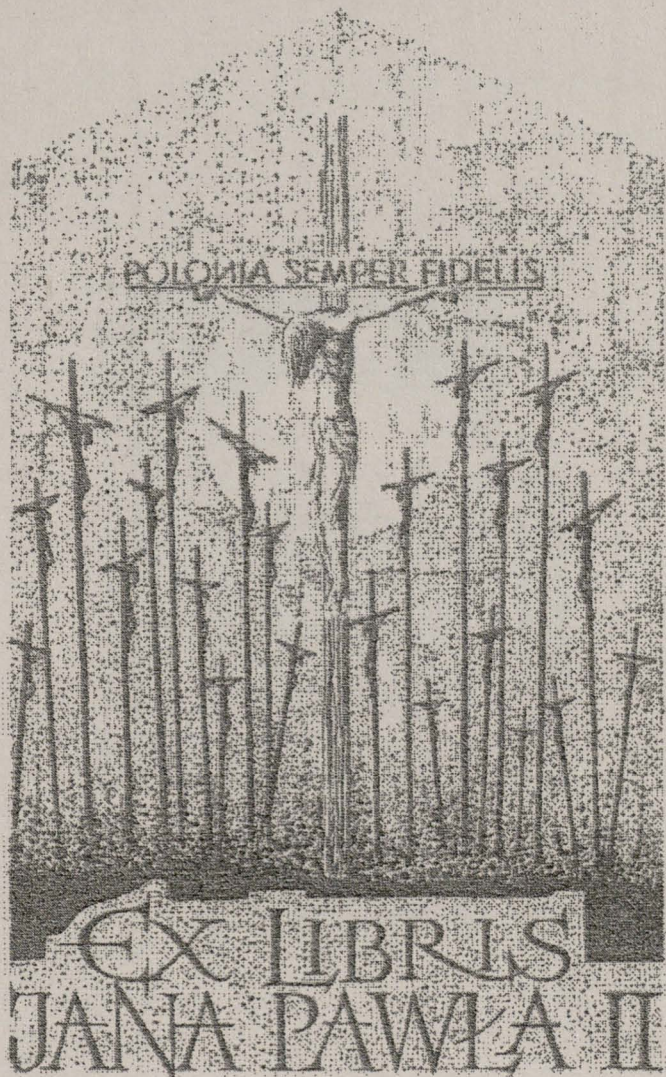
Jerzy Drużycki - Wrocław

Jerzy Jakubów - Kowary

Czesław Kelma - Poznań

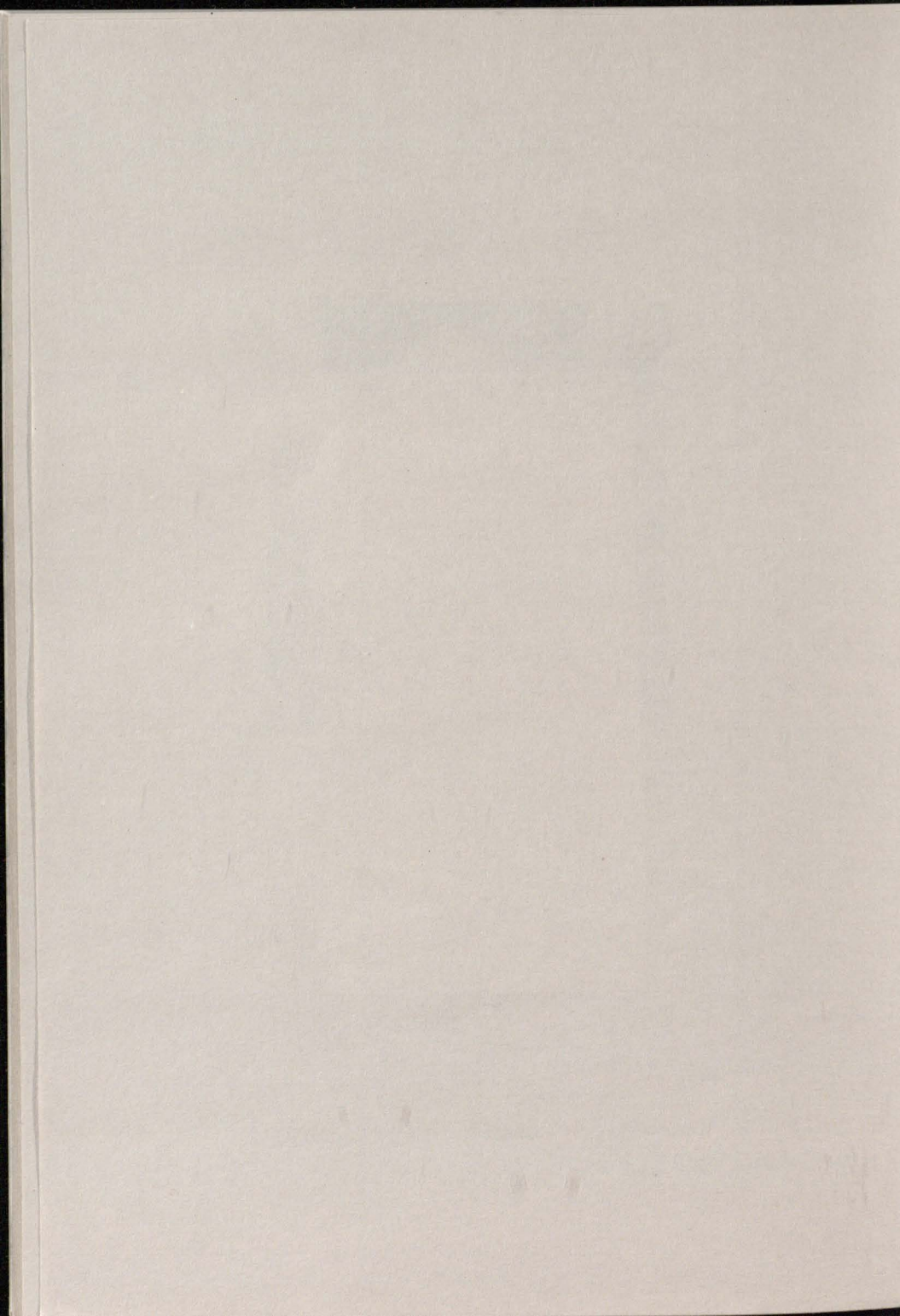
Jan Ryszard Kłossowicz - Wrocław

Magdalena Olga Konieczna - Bolesławiec

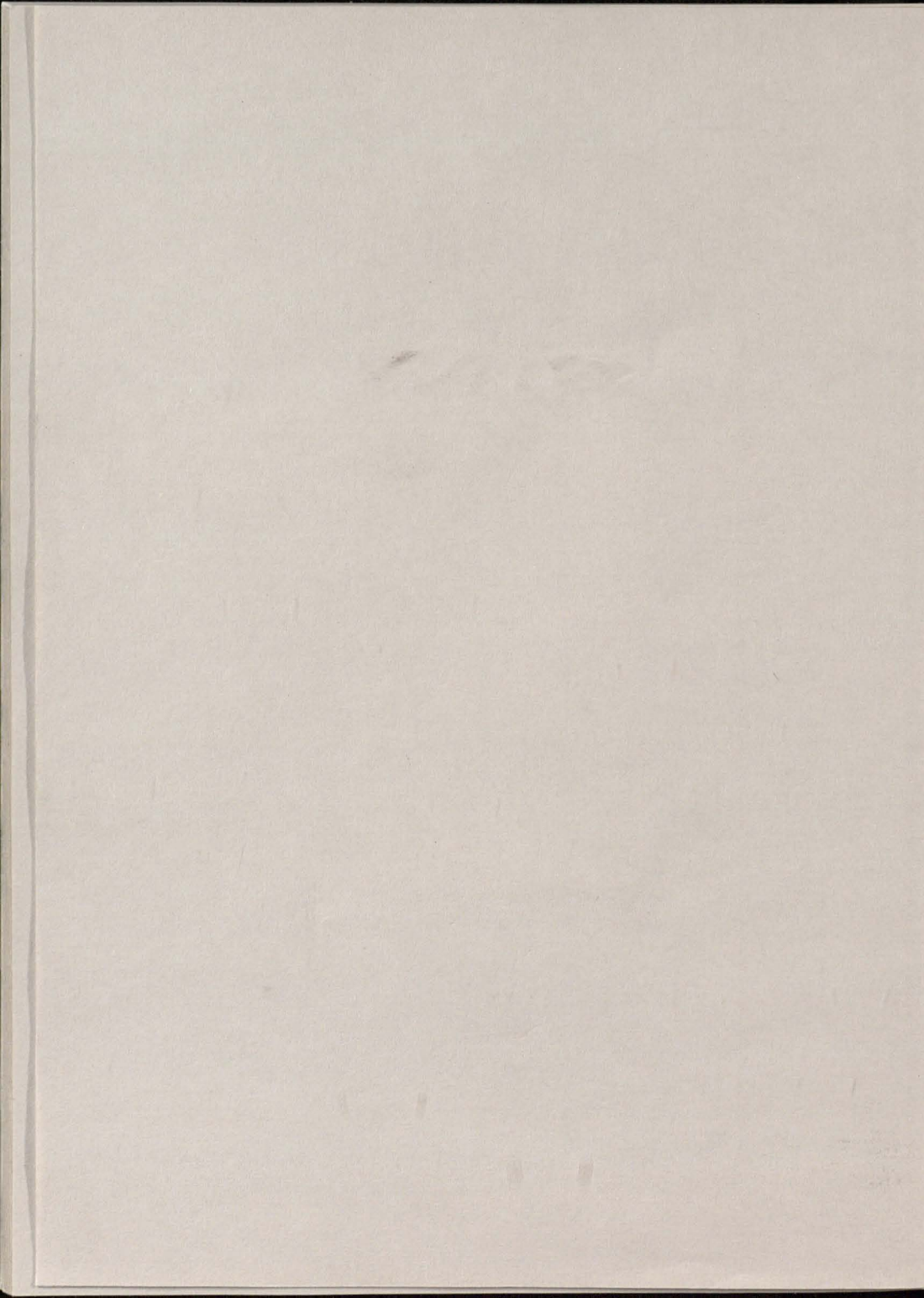
BOSTON 2000
EX-LIBRIS
JANA PAWŁA II
1920 2000

•EX LIBRIS•

Janusz Lipiński - Jelenia Góra

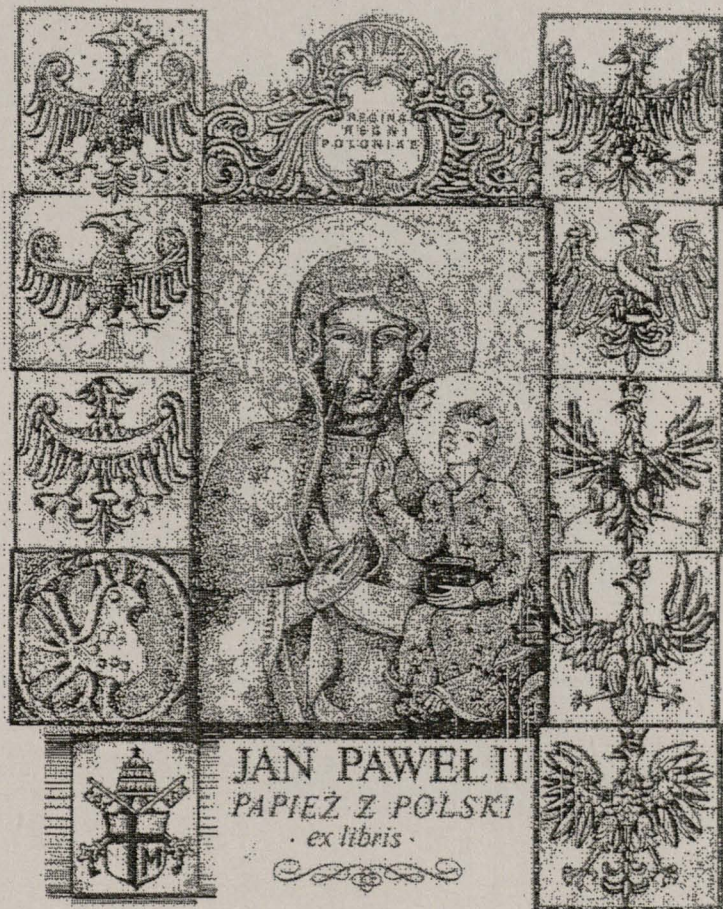
Jerzy Napieracz - Kraków

Adam Panek - Nałęczów

Jakub Stańda - Wrocław

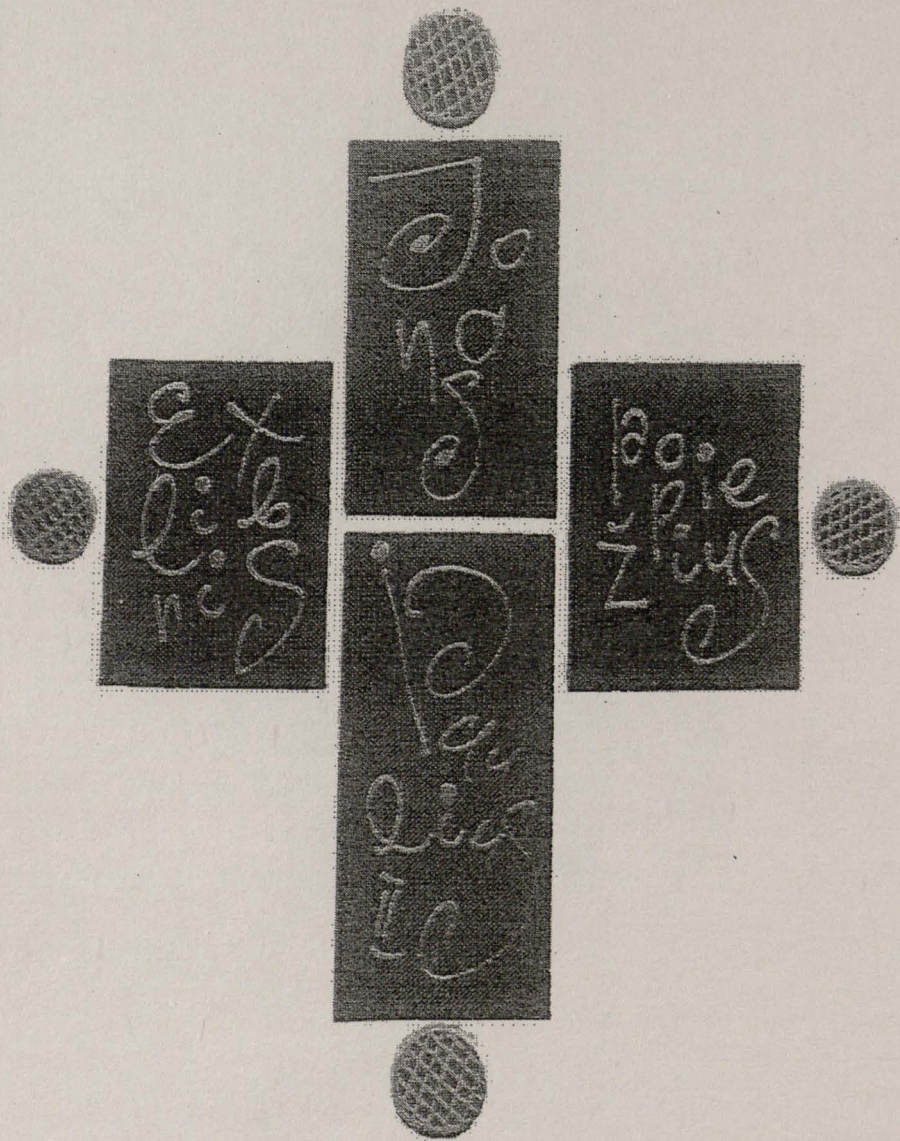
Zbigniew Strzałkowski - Lublin

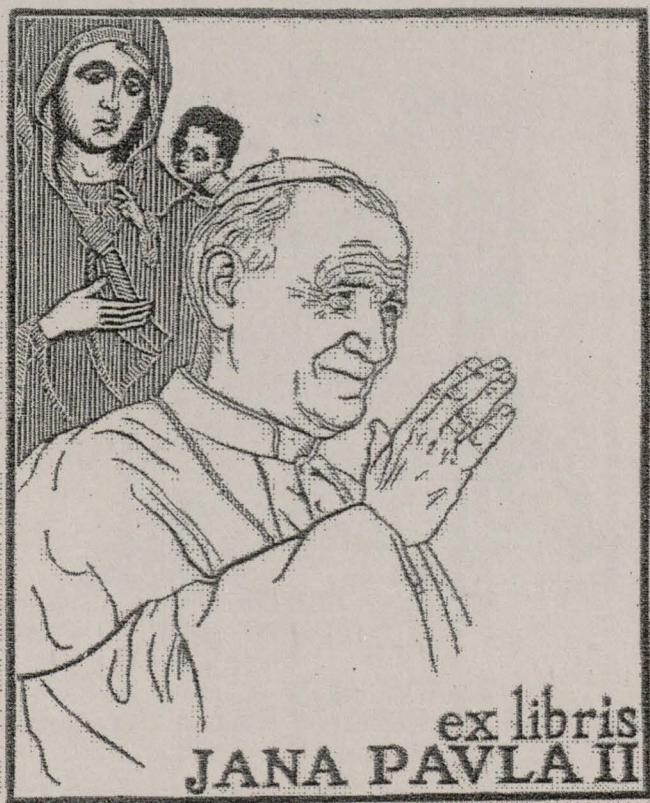
Tyrus Wenhryniewicz - Damice

Henryk Józef Wojtas - Szubin

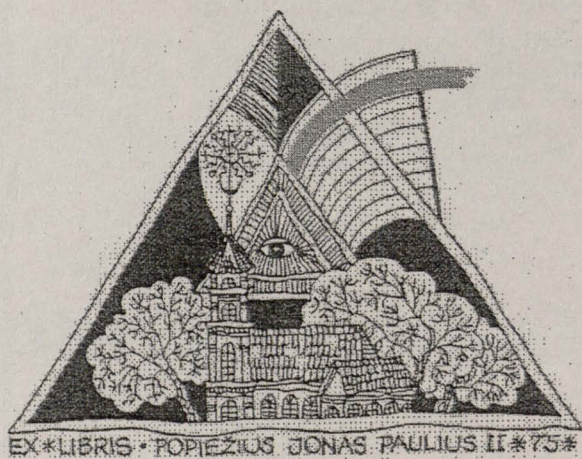

Valerijas Afanasjevas - Litwa

ex libris
JANA PAVLA II

Mikoła Bondarenko - Ukraina

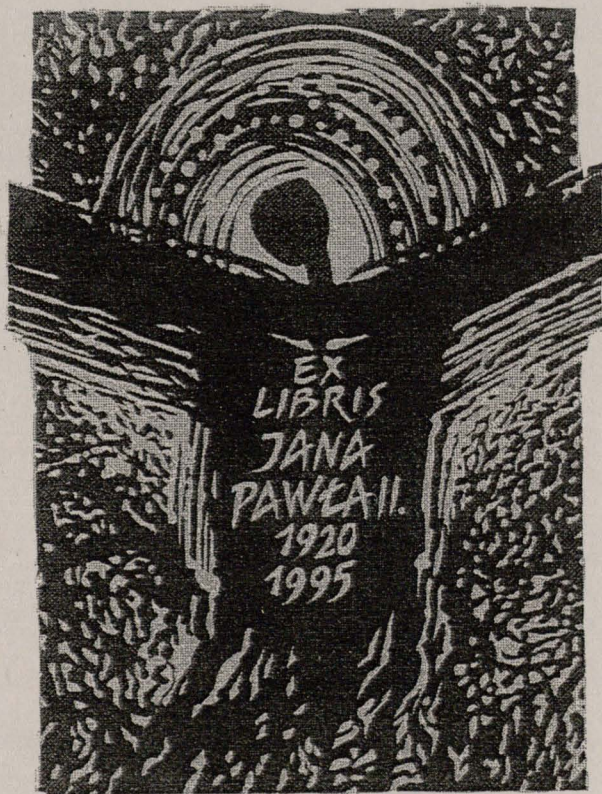
Aušra Čapskyte - Litwa

Otakar Mařík - Czechy

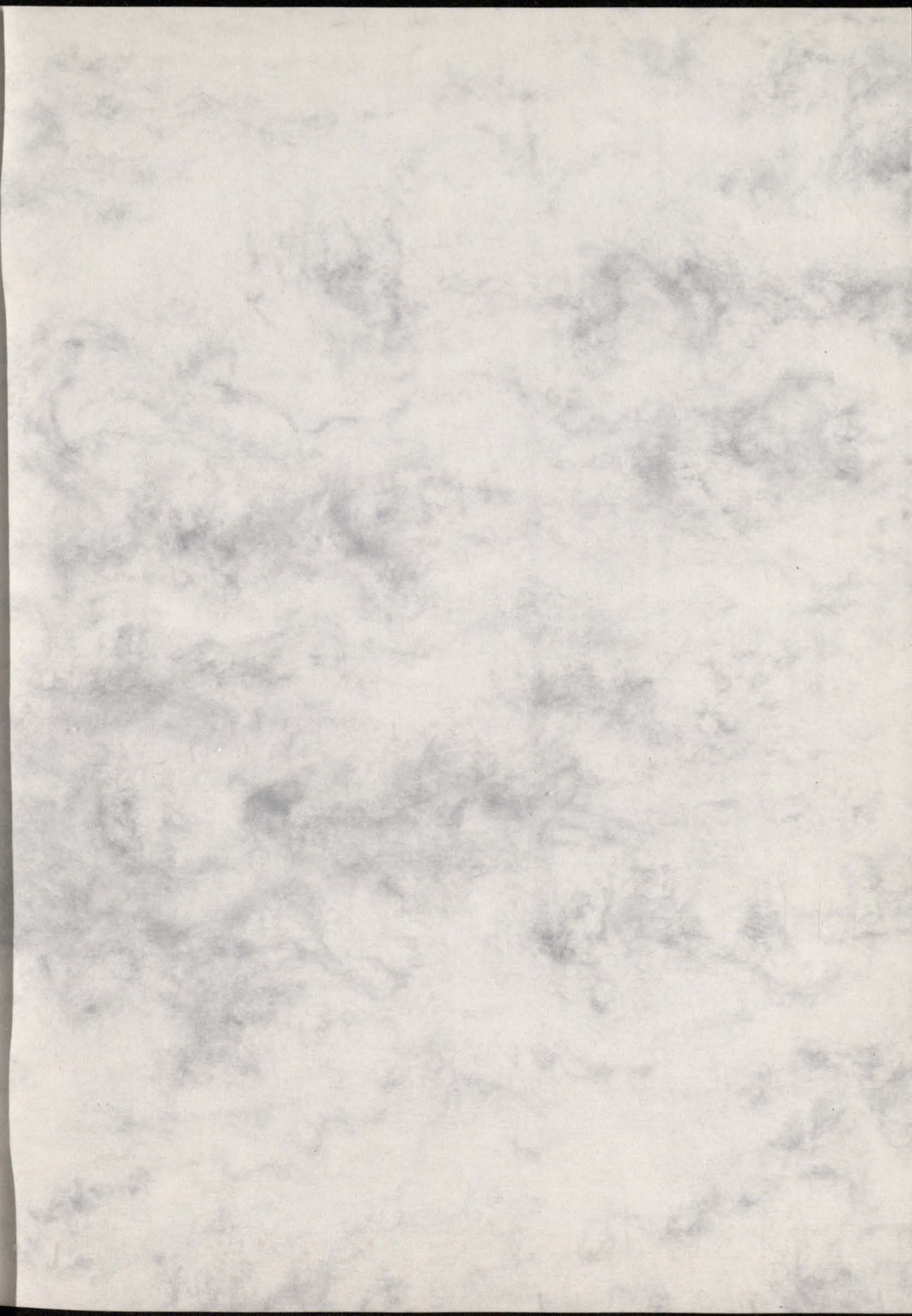
Arpad Šalamon - Slovenia

Laszlo Vincze - Węgry

Marzija Źaksygarina - Kazachstan

NEW YORK 000060

17 XVI-10
GHT / #

YBC 43148